

Aangenaam kennis te maken

Nederlandse Taalunie

De Nederlandse Taalunie is een overheidsinstelling. Binnen de Taalunie werken de Nederlandse en Vlaamse overheid samen aan beleid voor vier werkerreinen: de Nederlandse taal, onderwijs in en van het Nederlands, literatuur en lezen en het Nederlands in de wereld (buiten Nederland en Vlaanderen). Suriname is sinds 2003 geassocieerd lid geworden en wordt betrokken bij een groot deel van de Taalunieprojecten. In alle activiteiten van de Taalunie staan de belangen van de taalgebruiker voorop. Iedereen die zich zogezegd van het Nederlands bedient, moet de taal in uiteenlopende taalsituaties en voor een breed scala van communicatieve doelen kunnen inzetten. De Taalunie ziet het als haar missie om ervoor te zorgen dat alle gebruikers van het Nederlands hun taal op doeltreffende wijze kunnen gebruiken, ofwel: de taalgebruiker staat centraal. Dit betekent dat de Taalunie investeert in uiteenlopende projecten voor verschillende doelgroepen. Ze werkt hiervoor samen met overheden, wetenschappelijke instellingen, veldorganisaties en het bedrijfsleven, en voorziet in behoeften van onder meer docenten, schrijvers, journalisten, vertalers, taalliefhebbers en het grote publiek. Het Taalunieversum (www.taalunie-versum.org), de website van de

Taalunie, is het belangrijkste communicatiemiddel. Alle informatie over Taalunieprojecten is te vinden op deze site. Op dit moment bezoeken dagelijks ruim 7.000 mensen de site. De Nederlandse Taalunie wordt gefinancierd door de Nederlandse, Vlaamse en Surinaamse regering naar rato van het aantal sprekers van het Nederlands. In 2004 bedraagt de begroting ongeveer negen miljoen euro. De taalgebruiker centraal, wat betekent dit nu eigenlijk in de praktijk voor de verschillende werkerreinen?

Taal

Op het gebied van de Nederlandse taal zorgt de Taalunie in de eerste plaats voor de ontwikkeling van instrumenten en voorzieningen die sprekers van het Nederlands in staat stellen hun taal optimaal te gebruiken. Zo wil ze garanderen dat burgers in Nederland en Vlaanderen hun eigen taal kunnen gebruiken, thuis of op werk, op school of in de communicatie met Europese instellingen. Instrumenten zijn bijvoorbeeld vertaalwoordenboeken, Nederlandse grammatica's, on line taaladvies op het Taalunieversum en de Woordenlijst Nederlandse Taal. De meeste instrumenten worden beheerd binnen de centrale voor taal- en spraaktechnologie. Hierdoor zijn ze toegankelijk voor de overheid, kennisinstellingen en het bedrijfsleven en

worden nieuw onderzoek en nieuwe toepassingen mogelijk. Toepassingen zijn bijvoorbeeld automatisch vertalen of spellingcheckers. De positie van het Nederlands in de moderne informatie- en communicatiewereld wordt hierdoor versterkt. In Europees verband werkt de Taalunie samen met andere nationale organisaties aan ondersteuning van de officiële Europese talen en bevordering van meertaligheid in de Europese Unie.

Onderwijs

Op onderwijsvlak voeren Nederland en Vlaanderen elk hun eigen nationaal beleid, het Taaluniebeleid vormt een aanvulling hierop. Zo geeft de Taalunie basisdocumenten uit over thema's die aan beide kanten van de grens actueel zijn, bijvoorbeeld over taalcompetenties van leraren en taal en inburgering. Daarnaast worden Nederlandse en Vlaamse deskundigen in het onderwijsveld gestimuleerd om meer samen te werken. Via het onderwijsluik van het Taalunieversum werkt de Taalunie aan de ontsluiting van kennis en inzichten over het vak Nederlands. Andere interessante informatie is bijvoorbeeld de tijdschriftenattendering (maandlijks overzicht van recente artikelen over onderwijs Nederlands en Nederlands als tweede taal (NT2) uit de vaktijdschriften), de vragenlijst over

onderwijs Nederlands/NT2, de verklarende lijst onderwijstermen uit Nederland, Vlaanderen en Suriname en het overzicht van goede praktijkvoorbeelden uit de klas (Taalunie Onderwijsprijs). Een belangrijk inhoudelijk accent op het gebied van onderwijs ligt op sociaal taalbeleid: taalbeleid dat zich richt op gebruikers en leerders van het Nederlands waarvoor de taal een struikelblok vormt om in de samenleving van vandaag te functioneren. Op onderwijsvlak kan de Taalunie ook veel betekenen voor Suriname. Samen met betrokkenen in Suriname worden in de komende maanden concrete activiteiten en projecten opgezet.

Literatuur en lezen

Op het gebied van literatuur en lezen zet de Taalunie zich in voor meer samenwerking tussen Nederland, Vlaanderen en Suriname. Essentieel in deze samenwerking is de dialoog tussen Nederland en Vlaanderen over het beleid en uitwisseling van inzichten en uitgangspunten. De Taalunie laat bijvoorbeeld onderzoeken welke plaats lezen inneemt in onze maatschappij. Wat gaat er precies verloren door de overgang van een leescultuur naar een digitale, meer beeldgerichte cultuur? Voor een gericht gezamenlijk beleid is het ook belangrijk dat informatie en documentatie wordt gebundeld en via het internet, onder andere via het

Taalunieversum, aan het veld beschikbaar wordt gesteld. Zo investeert de Taalunie bijvoorbeeld in de Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren, de Bibliografie van de Nederlandse Taal- en Literatuurwetenschap, de Bibliografie van Literaire tijdschriften in Vlaanderen en Nederland en in NedCultuur, de bibliografische attenderingslijst over taal, cultuur en geschiedenis in Nederland en Vlaanderen. Samen met de Nederlandse en Vlaamse Stichting Lezen wordt gewerkt aan de Boekenzoeker, twee leesadviesites, de een voor kinderen in de basisschoolleeftijd en de andere voor jongeren uit het technisch en beroeps-onderwijs. De Taalunie vindt een gezamenlijke leescultuur belangrijk; gezamenlijke literaire prijzen, zoals de Prijs der Nederlandse

Letteren en de Taalunie Toneelschrijfprijs geven uitdrukking aan die gezamenlijke leescultuur. In het leesbevorderingsproject 'de Inktaap' gaan Nederlandse en Vlaamse scholieren met elkaar in debat over de prijs der prijzen van het afgelopen jaar. Uit de winnaars van de drie grote literaire prijzen in het taalgebied kiezen zij hun eigen winnaar. Tenslotte zal de website Literair Nederland zich binnenkort in samenwerking met en met steun van de Taalunie omvormen tot een literair internetplatform voor het hele taalgebied.

Nederlands in de wereld
Buiten Nederland en Vlaanderen wordt Nederlands onderwezen aan ruim tweehonderd universiteiten in meer dan veertig landen. De Taalunie geeft deze universiteiten subsidies en stelt centrale

voorzieningen beschikbaar aan docenten en studenten Nederlands. Denk bijvoorbeeld aan het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal, aan nascholingscursussen voor docenten of aan zomercursussen voor studenten. Ook het onderwijs Nederlands op basis- en secundaire scholen in de grensgebieden van Noord-Frankrijk, Duitsland, Brussel en de Franstalige gemeenschap van België krijgt steun. De Taalunie heeft een bijzondere relatie met Zuid-Afrika en Indonesië. Ze werkt samen met Zuid-Afrika op het gebied van meertaligheid. In Indonesië steunt ze het onderwijs in Nederlands via het Erasmus Taalcentrum, een volwaardige vestiging van de Taalunie.

Taalunieversum
Meer informatie over de werk-

terreinen van de Taalunie is te vinden op het Taalunieversum. Daarnaast bevat het Taalunieversum ook een vacaturebank, taalspelletjes voor taalliefhebbers of leerders van het Nederlands, agenda's voor taal-, literaire en onderwijsactiviteiten, nieuws en een grote verzameling links. Ook Taalschrift is er te vinden, een digitaal tijdschrift voor een breed, in taal geïnteresseerd publiek. Het bevat elke maand een reportage van een deskundige over een maatschappelijke kwestie op het gebied van taal en taalbeleid. Lezers kunnen hierop reageren in een discussieplatform.

Meer informatie:
Nederlandse Taalunie
Postbus 10595
2501 HN Den Haag
www.taalunieversum.org

AGENDA

18 t/m 22 juni 2005

Poetry International

Jaarlijks poëziefestival in Rotterdam. Zie: www.poetry.nl

T/m 11 september

Tentoonstelling Jeroen Brouwers

Het Letterkundig Museum in Den Haag biedt een overzicht van leven en werk van Jeroen Brouwers. Informatie: www.letterkundigmuseum.nl

18 en 19 november 2005

Het Schoolvak Nederlands

Negentiende editie van tweedaags congres bedoeld voor docenten voortgezet onderwijs, hogescholen en lerarenopleidingen. Meer informatie: www.hetschoolvaknederlands.org.

Zie ook: www.literatuureducatie.nl.